సస్యరక్షణ

గులాబి రంగు పురుగు : బాగా ఎదిగిన లార్వాలు గులాబి రంగులో ఉండి కాండాన్ని తొలచి లోపలి భాగాలను తినడం వలన మొవ్వు చనిపోతుంది. పంటను కంకి దశలో ఆశిస్తే తెల్లకంకులు ఏర్పడతాయి. ఈ పురుగు నివారణకు క్లోరిపైరిఫాస్ 2.5 మి.లీ. లేదా కేన్నాలిఫాస్ 2 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

అగ్గి తెగులు : ఈ తెగులు ఆశించినపుడు ఎదిగిన మొక్కల ఆకులు, కణుపులు, వెన్నులపైన దారపు కండె ఆకారం మచ్చలు ఏర్పడతాయి. కణుపులపై తెగులు ఆకారం మచ్చలు ఏర్పడతాయి. కణుపులపై తెగులు ఆశిస్తే కణుపులు విరగడం, వెన్నుపై ఆశిస్తే గింజలు తాలుగా మారుతాయి. మొక్కలపై ఈ తెగులు ఆశించినపుడు 1 గ్రా. కార్బండాజిమ్ లేదా మాంకోజెబ్ 2.5 గ్రా. లీటరు నీటిని కలిపి పిచికారి చేయాలి లేదా హెక్సాకొనజోల్ 2 మి. లీ. లేదా ట్రైసైక్లోజోల్ 0.6గ్రా. లీటరు నీటిని కలిపి పిచాకారి చేయాలి.

ఆధారం :

వి. రాజేంద్ర కుమార్
సస్యరక్షణ విభాగం

డా॥ జి. భవాని
వ్యవసాయ విస్తరణ విభాగం

ప్రచురణ :

డా॥ దాదాసాహెబ్ త్రయంబక్ కొగారె
సీనియర్ శాస్త్రవేత్త & హెడ్
యూత్ ఫర్ యాక్షన్ కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, మహబూబ్‌నగర్-I

(రెఫరేన్స్ : భారతీయ చిరుధాన్యల పరిశోధన సంస్థ
& ప్రొపెసర్ జయశంకర్ తెలంగాణ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం)
హైద్రాబాద్.

రాగి / తైదల పంట సాగు యాజమన్య పద్ధతులు

వివరాలకు సంప్రదించండి :

యూత్ ఫర్ యాక్షన్
కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, మహబూబ్‌నగర్-I

మదనాపురం, వనపర్తి జిల్లా, తెలంగాణ. Pin : 509 110, Cell : 9581262296
Email : kvk_mahaboobnagar@yahoo.co.in website : www.yfakvkmahabubnagar.org

వానాకాలంలో వర్షాధారంగా, యాసంగిలో ఆరుతడి పంటగా రాగిని సాగుచేసుకోవచ్చు. మాగాణుల్లో నీటి లభ్యత తగ్గినపుడు మరియు కొద్ది పాటి చౌడు సమస్య ఉన్న పరిస్థితుల్లో రాగి పంట సాగు చేసుకుని మంచి దిగుబడులు పొందవచ్చును. రాగిలో కాల్షియం అత్యధికంగాను కొవ్వు తక్కువగా ఉంటాయి.

నేలలు : రాగిని తేలిక రకం ఇసుక నేలలు, బరువైన నేలలు మరియు కొద్ది పాటి చౌడు సమస్య ఉన్న భూముల్లో సాగు చేసుకోవచ్చును.

సిఫారసు చేసే రకాలు :

రకం	పంటకాలం (రోజులు)	దిగుబడి (క్వింటళ్ళు / ఎకరానికి)	గుణ గణాలు
భారతి	105-110	10-12	వెన్నులు పెద్దవిగా, ముద్దగా ఉంటాయి, అగ్గి తెగులును కొంత వరకు తట్టుకుంటుంది.
శ్రీ చైతన్య	110-120	10-12	పైరు ఎత్తుగా పెరిగి పిలకలు ఎక్కువగా వేస్తుంది
హిమ	105-110	10-12	తెల్ల గింజ రాగి రకము, అగ్గి తెగులును తట్టుకుంటుంది.
వకుల	105-110	10-12	అగ్గి తెగులును కొంత వరకు తట్టుకుంటుంది.
మారుతి	85-90	9-10	బెట్టను మరియు అగ్గి తెగులును తట్టు కుంటుంది.

విత్తే సమయము : ఈ పంటను వానాకాలంలో జూన్ మొదటి వారం నుండి ఆగష్టు చివరి వారం వరకు, యాసంగిలో అక్టోబరు చివరి వారం వరకు మరియు వేసవిలో జనవరి మొదటి వారం నుండి ఫిబ్రవరి చివరి వరకు నాటుకోవాలి.

విత్తన మోతాదు : 2.0 కిలోల విత్తనముతో 5 సెంట్లలో పెంచిన నారు ఒక ఎకరా పొలంలో నాటడానికి సరిపోతుంది. సాలు పద్ధతిలో ఎకరాకు 3-4 కిలోల విత్తనము అవసరమవుతుంది.

విత్తన శుద్ధి : కిలో విత్తనానికి 2గ్రా. కార్బండాజిమ్ లేదా 3 గ్రా. మ్యాంకోజబ్‌తో విత్తనశుద్ధి చేయాలి.

విత్తే పద్ధతి : నారుమడికి తేలికపాటి దుక్కి చేసి విత్తనం చల్లి, పట్టె తోలాలి. బాగా దుక్కి చేసిన నేలల్లో రాగిని 1 : 3 నిష్పత్తిలో విత్తనము మరియు సన్నని ఇసుక కలిపి నేరుగా కూడ విత్తుకోవచ్చును.

నారు నాటేపద్ధతి : 85-90 రోజుల స్వల్పకాలిక రకాలకు 21 రోజుల వయసు కలిగిన మొక్కలను, 105-120 రోజుల దీర్ఘకాలిక రకాలకు 30 రోజుల మొక్కలను నాటాలి. వరుసుల మధ్య 30 సెం.మీ. మొక్కల మధ్య 15 సెం.మీ దూరం పాటించాలి.

ఒక హెక్టారుకు సరిపోయే విధంగా నారు మొక్కల పెంపకానికి 150 చ.మీ భూమి అవసరం. మడిలో 1 కిలో సూపర్ ఫాస్పేట్, అరకొలో మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ మరియు అరకొలో అమ్మోనియం ఫాస్ఫేట్ మరియు 750 గ్రా. జింక్ సల్ఫేట్‌తో పాటు బాగా కుళ్ళిన వ్యవసాయ ఎరువు (FYM) యొక్క 2-3 బుట్టలు కలపాలి. ప్రతి 3 అంగుళాల వద్ద ఒకేలా సాళ్ళు వేసి విత్తనాలను విత్తాలి. విత్తనాన్ని బాగా కుళ్ళిన FYM మరియు మట్టి / ఇసుకతో మడి మొత్తం ఉండేలా చూడాలి. మొలకలు 12-14 రోజుల దశ ఉన్నప్పుడు మడికి 500 గ్రా. యూరియా పై పాటుగా చల్లాలి. 21-25 రోజుల దశగల మొలకలను 22.5-25 సెం.మీ. వరుసలలో కుదురుకు 2 మొలకలు చొప్పున నాటాలి. సాళ్ళ మధ్య ఎత్తు 10 సెం.మీ. ఉండేట్లు చూడాలి.

వరుసల అంతరం మరియు ఎరువులు : వరుసల మధ్య అంతరం 22.5 నుండి 30 సెం.మీ ఉండాలి. మొక్కకు మధ్య దూరం 7.5-10 సెం.మీ మరియు మొక్క 3-4 సెం.మీ. లోతులో రాగి పంట మట్టిలో సేంద్రియ పదార్థాలను అదనంగా ఉపయోగించడం ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఒది నేల యొక్క సారాన్ని మెరుగుపరచడంలో సహాయపడుతుంది. అంతేకాక మట్టిని ఎక్కువ కాలం వరకు తేమను నిలుపుకోవాటానికి సహాయపడుతుంది. విత్తడానికి ఒక నెల ముందు హెక్టారుకు 5-10 టన్నులు సేంద్రీయ ఎరువులు అందించినట్లైతే పంట బాగా పండుతుంది. నీటి పారుదల సదుపాయం ఉన్న నేలలో కింద హెక్లారుకు 60 కిలోల నత్రజని, 30 కిలోల భాస్వరం (P_2O_5) మరియు 30 కిలోల పొటాష్ (K_2O) మరియు వర్షాధార పరిస్థితులలో హెక్లారుకు 40 కిలొల నత్రజని, 20 కిలోల భాస్వరం (P_2O_5) మరియు 20 కిలొల పొటాష్ (K_2O) అందించాలి.

విత్తనాలకు జీవ ఎరువులతో పైపూత విధానం : జీవ ఎరువుల శిలీంద్రాన్ని ఒక కిలో విత్తనానికి 25 గ్రాములు వాడాలి. విత్తనానికి సమర్థవంతమైన పూత వేయడానికి జిగురు ద్రావణం అవసరం. 250 మి.లీ. నీటిలో 25 గ్రా బెల్లం లేదా చక్కెరను కరిగించి 5 నిమిషాలు ఉడకబెట్టడం ద్వారా దీనిని తయారు చేయవచ్చు. ఇలా తయారుచేసిన ద్రావణం చల్లబడుతుంది. అవసరమైన పరిమాణంలో జిగురు ద్రావణాన్ని ఉపయోగించి విత్తనాలపై పొర ఏర్పడినట్టు, విత్తనాలకు శిలీంద్రాన్ని జోడించి, విత్తనంలో బాగా కలిపి చక్కటి పూత ఏర్పడేలా చేయాలి. విత్తనాలు ఉండలు కట్టకుండా ఉండటానికి నీడలో బాగా ఎండబెట్టాలి. ఇలా చేసిన విత్తనాలని పొలంలో విత్తడానికి వాడవచ్చు.

నీటి యాజమాన్యం : సాధారణంగా వర్షాధార పరిస్థితులలో ఖరీఫ్‌లో రాగి పంటను నారు నాటి పండిస్తారు. నేల రకం, వాతావరణ పరిస్థితి మరియు రకరకాల వ్యవధిని బట్టి పొడి వాతావరణం ఉంటే, పంటకు నీటిపారుదల అవసరం. తేలికపాటి నేలలో 6-8 రోజులకు ఒకసారి పంటకు సాగునీరు, మరియు గట్టి నేలలకు, 12-15 రోజులకు ఒకసారి పరిమిత నీటి తడులు ఇవ్వాలి. ఇంకా పంటను క్లిష్టమైన వృద్ధి దశలలో కూడా నీటి తడులు ఇవ్వవచ్చు. పెరుగుతుంది. వాలును బట్టి 10-12 మీటర్ల వ్యవధిలో చిన్న గాట్లు ఏర్పరచినట్లయితే నేలలో ఎత్తు పలాలను తగ్గించవచ్చు. 3.3 నుండి 4.0 మీ నిడివిలో పూడుకుపోయిన సాళ్ళను సరిచేయాలి.